GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75.

Z KRAKOWA DNIA 18 WRZESNIA 1822 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 9 Września.

(Artykuł nadesłany.)

Już publiczność Warszawska słyszała z upodobaniem iedno z dzieł ziomka naszego Franciszka Mireckiego bawiącego w Paryżu, muzykę do Opery Kniaźnina Cyganie ułożoną na życzenie iednego ze znakomitych Protektorów nauk i sceny oyczystey. Szanowny Dyrektor Teatru Narodowego, tudzież artyści muzyczni i dramatyczni okazali, w przyięciu i wykonaniu rzeczoney Opery, obywatelską cnotę i względność dla ziomka swoiego, a przewodniczący iego muzyce zasłużony Rektor Instytutu muzycznego W. Elsner nabył prawa do wdzięczności wielu, a w szczególności autora. W krótce przysłuży się Mirecki Teatrowi Warszawskiemu innem dziełem swoiey kompozycyi, muzyką do nowey Opery Piast, napisaney przez znakomitego w literaturze Polskiey męża. Dyrekcyia sceny oyczystey oddaiąc sprawiedliwość pracy i talentom Mireckiego, przeznaczyła benefis dla niego. Reprezentacyią w tym zamiarze dać się maiącą w bieżącym miesiącu zaszczyci zapewne swą obecnością łaskawa publiczność i tym sposobem zachęci i nagrodzi poświęcane dla niey za granicą usiłowania rodaka.

Z Częstochowy d. 4 Września.

Miasto nasze po raz drugi miało szczęście oglądać w murach swoich ukochanego swego Monarchę. Dnia 2 b. m. wieczorem przybył Nayiaśnieyszy Pan na nocleg, a nazaiutrz po nabożeństwie około południa w dalszą udał się podróż.

Licznie zebrani Obywatele Województw Krakowskiego i Kaliskiego, dniem pierwey ieszcze napełnili miasto, chcąc mieć udział szczęścia w oglądaniu Oblicza Pana i Dobroczyńcy swego; dowiedziawszy się o tem Monarcha, dozwolił łaskawie by Mu przedstawieni byli, przez JW. Prezesa Kommissyi Województwa Kaliskiego.

Znakomitsi Obywatele tegoż Województwa, korzystaiąc z tey okoliczności złożyli u stóp Tronu prośbę, którą Monarcha z wrodzoną sobie dobrocią przyiąć i łaskawie na nią ustnie odpowiedzieć raczył. Prośba ta iest następuiąca:

Do Nayiaśnieyszego Cesarza Jmci Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.

Nayiaśnieyszy Panie!

Zabiegamy drogę W. C. K. Mości z tą trwogą serca, iaką w nas wznieca obawa wielkiego nieszczęścia.

Rada Województwa Kaliskiego do-

puściła się winy, za którą sprawiedliwie przez W. C. K. Mość ukaraną została. — Nie przychodziemy prosić o iey darowanie, ani wymawiać lub osłaniać przewinień niektórych współobywateli naszych, którzy popadli nieszczęściu ściągnienia na siebie sprawiedliwego Twego Nayiaśnieyszy Panie gniewu: lecz przybywamy błagać Wspaniałego Monarchę Naszego, ażeby nie raczył między winnych liczyć wszystkich tego Woiewództwa Obywateli, przeniknionych uczuciami nayżywszey wdzięczności i nieograniczonego przywiązania do Waszey Cesarsko - Krolewskiey Mości; uczucia tak nader powszechne sercu każdego Polaka, umieiącego cenić szczęście, ktore oyczyzna iego winną iest W. C. K. Mości.

Nie racz Nayiaśnieyszy Panie oddalać nas, bez wysłuchania prośb naszych, przywrócenia sercom naszem pokoiu i zapewnienia nas, że przez niezmierzoną swą dobroć niepowątpiewasz o wierności i poświeceniu się naszem dla Osoby W. C. K. Mości.

W Częstochowie d. 2 Września 1822.

Obywatele Obwodu Kaliskiego Antoni Siemiątkowski O. S. S. I. K. Kawaler, Hippolit Masłowski, Józef Luoiński, Przeuski Marsz: Ptu Kaliskiego.

Obywatele Obwodu Konińskiego: Adam Bronikowski Senator Kasztelan, Jan Gliszczyński.

Obywatele Obwodu Piotrkowskiego: Tymowski Senator Kaszt: Michał Hr. Potocki, Albert Ostrowski, Albert Spinek, Poseł Ptu Piotrkow:

Obywatele Obwodu Sieradzkiego: Miączyński Senator Kasztelan, Marcelli Olszowski, Mikołay Okołowicz Poseł Ptu Szadkow:

Obywatele Obwodu Wieluńskiego: Stanisław Hr: Męciński, Stanisław Jeziorkowski Poseł z Ptu Częstoch: Antoni Błeszyński, Albert Mączyński Kawaler Orderów Polskich, Seweryn Baron Waldgon.

Z Petersburga d. 12 Sierpnia d. k.

N. Cesarz Jegomość, odwiedzaiąc Nayłaskawiey d. 26 Lipca port Kronsztadtski i stoiącą w nim eskadrę, znalazłszy we wszystkiem porządek i czystość, oświadcza za to Monarsze swe zadowolenie głównemu dowódcy pomienionego portu, Viceadmirałowi Mollerowi pierwszemu, i dowodzącemu eskadrą Viceadmirałowi Kronowi, a dla niższych rang gwardyyskiego ekwipażu i innych, którzy byli wtedy na statkach żaglowych i wiosłowych, również i dla tych którzy się znaydowali na okrętach Retwizanie i Lipsku, na fregacie Kreyserze i na szalupie Ładodze, Naymiłościwiey przeznacza po roblu na każdego.

W Naywyższym Ukazie do Rządzącego Senatu z dnia 2 b. m. wyrażono: " Potwierdziwszy rozporządzenia dla dalszych postępow rękodzielni Alexandrowskiey, zgodnie z wolą Nayukochańszey Matki Naszey Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Maryi Federowny, Rozkazui my, uczniom, którzy wybędą przy robotach rzemieślniczych w tey rękodzielni, po doyściu zupełności lat, ieszcze lat sześć, dozwolić mieć prawo wchodzenia do służby skarbowey, ieżeliby sobie życzyli, nie prosząc osobnego na to dozwolenia, prócz uwolnienia od towarzystwa, ieżeliby wtedy do iakiegokolwiek stanu byli oni zapisanemi.,,

Dnia 8 b. m. Strodziałowy okręt Oemheten, w obecności władz naczelnych, spuszczony został na Newę: iest to iuż drugi okręt, budowany po-

dług iednegoż planu Jenerała Majora Brun St. Catherine, zostaiącego w służbie morskiey Rossyyskiey, a znaiomego w Europie ze swoiey doskonałości w budownictwie okrętowem.

Z Paryża d. 31 Sierpnia.

Onegday w wieczór pracował iescze Król z Ministrem spraw zagranicznych, Vicehrabią Montmorency, który o godzinie 9 pożegnał J. K. Mość i teraz do Wiedni wyiechał, gdzie bawić będzie póki Monarchowie nie udadzą się do Werony. Podczas niebytności iego Minister Villele zawiadywać będzie wydziałem spraw zagranicznych. PP Chateaubriand, la Feronay i Caraman reprezentować maią Francyią na Kongressie. Xże Wellinton wyiechać ma d. 8 Września z Londynu do Wiednia, a Minister Angielski w Florencyi, Lord Burghersh, uda się do Werony.

Szypko piszący Gońca Francuzkiego i dziennika handlowego otrzymali w prawdzie także mieysca w sądowey sali w Poitiers, ale bardzo niewygodne. Lecz doniesienia ich nie będą iak roialistskich sztafetami do Paryża przesyłane. Prefekt tamteyszy na ich żądanie oświadczył: iż tego niedopuści, ponieważ między przyiaciołmi i nieprzyiaciołmi należy uczynić różnicę.

Na posiedzeniu sądu w Poitiers dnia 27 liczba oskarżonych powiększyła się ieszcze dwiema; nie przybył na nie obrońca Bertona Drault, ale przywołany został, i iakkolwiek wymawiał się słabością zdrowia, odebrał od Królewskiego Prokuratora zalecenie, aby znaydował się na wszystkich późnieyszych badaniach. Wspaniałość naszych ustaw tak dalece zachodzi, iż pomimo woli oskarżonego przydany mu iest obrońca. Berton oświadczył ieszcze raz, iż niechce przydanego mu obrońcy. — Beaufils odwołał dawnieysze swoie zeznanie, które szczególniey Lekarza Coffé obwiniało, pod pozorem: iż uczynił go tylko dla otrzymania przebaczenia; ale teraz odwołuie go zupełnie. — Lekarz Ledein przyznał, iż był rycerzem wolności; ale celem tego związku była iedynie obrona Króla i konstytucyi. Wyrażone to iest w samym ich statucie. Różni się iednak od niego statut Węglarzy, który oznacza nawet opłaty; n. p. przy wniyyściu każdy członek obowięzuie się płacić miesięcznie po 5 Fr. nazywa nienależących do tego związku odszczepieńcami i naznacza nawet karę śmierci na krzywoprzysięzców. (*) Pułkownik Alix, który dotąd nie chciał mówić, przerwał z zadziwieniem wszystkich swoie milczenie. Podróż do Brest, & przedsięwział w sprawach handlowych; że nie doniósł o widzeniu się z Bertonem w Nant, uczynił to iedynie aby go iako posądzonego o różne spiski nie narazil. Na zapytanie: czyli zgłoska L. która kilkakrotnie wyrażona iest w dzienniku iego, nie oznacza Lafayetta; odpowiedział: może. Co zaś oznaczaią zgłoski C. O. N. odpowiedział, że nie wie. Jenerała Lafayette zna od 30 lat i oddał mu i P. Argenson d. 10 Lutego prośbę do izby Deputowanych. — Borton dał następuiące wyiaśnienie względem swoiego postępowania: że znaleziona przy nim cyfra, była używaną przez woysko w Hiszpanii, to iest cyfra Fryderyka Wielkiego. Gdy w interessach iechać chiał do Hiszpanii, doniósł mu zbiegły Lekarz Grandmenil w Renn: że rycerze wolności czynią przygotowania do obrony konstytucyi, do którego

(*) Znakiem poznania się Węglarzów były słowa: Nadzieia i wiara, przypadkowo w rozmowę rzucone, tudzież słowo, Miłość, po iedney zgłosce od dwóch napotykaiących się dobrych kuzynów wymawiane.

przystąpił, ale nie kazał oddalać urzędników w Thouars, ani żandarmów uwięzić, owszem zostawił uwięzionych żandarmów przy białych kokardach. Nie kazał także trzech kolorowey kokardy zawdziewać, ale w takiey chwili niepodobna było woyska wstrzymać. Po ucieczce swoiey powrócił do Saumur, dla ostrzeżenia wszystkich, aby Grandmenil nie wierzyli, gdyż on zdaie się chcieć cały świat oszukać. Rzekomy spisek Wölfela ess uroieniem; gdyż potrzeba rozum utracić, aby, z 6 officerami chcieć cały pułk karabinierów podbić. Nie myślał wcale o gwałtownym zamachu. — Wölfel powtórzył dawnieysze swoie podania; że przystawał na pozór na propozycyię Baudrier (czyli Baudrillet) i Grandmenil i tym sposobem wciągnął w łapkę Bertona. Berton rzekł do niego: iż pierwszym krokiem bydź powinno uwolnienie uwięzionego w Thouars Lekarza Coffé. Berton zaprzeczał wszystkiemu, a nawet opisowi swoiego uwięzienia. Prokurator Mangin uczynił uwagę: że niepodobna, aby Jenerał uzbroiony sztyletem i pistoletami i dwiema towarzyszami otoczony, miałby się tak dalece zapomnieć, iżby położył się na łóżku i bez obrony wsiąść dozwolił. Berton mówił, iż sztylet, który mu Wölfel odebrał do niego nie należał. — Baudryllet, który razem z Bertonem poymany został, a dawniey handlem wina się bawił, zeznał: że przy wyiezdzie z Paryża Grandmenil zaprowadził go do pewnego Fayettę, który odebrał list od Delona, iż szczęśliwie dostał się do Hiszpanii. Po 10 minutach rozmowy pożegnał ich Fayette temi słowy: Bądź zdrów Grandmenilu, życzę ci odwagi i szczęśliwey podróży. Jenerał Berton rzekł tylko do niego, iż potrzeba uwięzionych w Saumur uwolnić. Berton miał istotnie sztylet, który mu przy uwięzieniu odebrano. Gdy ieden z sędziów zapytał się Baudrillet, iak ten Lafayette wyglądał, odpowiedział: że poznał go dopiero w tey rozmowie, był 5stóp i 2 cale wysoki, miał około lat 50 i nosił wielkie czarne faworyty. Na to Patron Drault uczynił uwagę: że Jenerał Lafayette liczy lat 70. — Delalande, notaryusz, w którego domu Berton był zchwytany i dla choroby w lektyce do izby sądowey przyniesiony, zeznał: że Berton u niego nie mieszkał, że o spisku dopiero się od Wölfel dowiedział, i wcale niewiedział, ażeby Berton był ścigany. Pułkownik Rapatel zapewniał; iż Berton odwiedził go w St. Malo i zachęcał do przystąpienia do powszechney rewolucyi. — Berton zapytał się: kiedy tak mówiłem czemuż mnie nie kazałeś zaraz uwięzić? — Rapatel odpowiedział: iż dla tego, że niemiał dowodów, ale zaraz o tem doniósł. — Pułkownik Alix twierdził, iż wiedział tylko o spisku z gazet; ale zapytano go, co znaczą wyrazy w iego dzienniku; widziałem się z G. B. i z panami...? Oznaczaią odpowiedział osoby, z któremi na owczas codziennie obcowałem. —Na końcu posiedzenia d. 28 żalił się oskarżony Sauge, że go okutego w kaydany, które opsuły mu nogi, do sądu przyprowadzono. Prokurator Królewski oświadczył na powszechne ukontentowanie, iż tego na przyszłość nie będzie.

Onegday przy zwyczaynem przeiezdzie obeyrzał Król posag Ludwika XIV. na placu zwycięztwa.

Fabrykant Lionski ukarany został za sprzedawanie materyi z buntowniczemi znakami 14todniowem więzieniem i zapłaceniem 2000 Fr.

P. Paira, przyiaciel zmarłego Jenerała Rapp i opiekun dzieci iego, oświadczył w dzienniku Sporow, że Jenerał Rapp nikogo nie upoważnił do wydania swoich pamiętników, iże wychodzących pod iego imieniem rodzina za autentyczne nieuznaie.

Z Bordeaux piszą, iż niedaleko starych murów około Langon i na drugiey stronie gościnca z Bazaz przy kopaniu fundamentów znalezione naczenie blisko z 9 funtami srebrney monety za Ludwika pobożnego bitey. Na iedney iey stronie znayduie się napis: *Ladovicus Imp*: na drugiey obok przodu kościoła: *Xristiana Religio*.

Od granic Hiszpańskich d. 22 Sierpnia.

Za przybyciem szczęśliwie Margrabiego Mataflorida do Seo Urgel udała się zaraz do niego deputacyia od naywyższey junty i municypalności. D. 14 ustanowiona tam została Rejencyia. Ministr Mataflorida, Biskup Tarragony i Baron Eroles udali się do katedralnego kościoła i przed tamteyszym Biskupem wykonali przysięgę i słuchali Mszy Stey. Dnia 15 Ferdynand VII ogłoszony uroczyście został Królem przy radosnych okrzykach ludu, który zapału swoiego wstrzymać nie mógł, gdy postrzegł na iednymże tronie wizerunek Krola swoiego i Ludwika 18go, wysokiego Naczelnika rodziny Burbonów. — Po świetney tey uroczystości, wydała Rejencyia odezwę, w którey między innemi wyraziła:

"Hiszpanie! Król wasz Ferdynand VII iest od 9 Marca 1820 uwięziony; niema iuż więcey mocy czynien a dobrze ludowi swoiemu i nim rządzenia. Ta nowość iest dziełem kilku osób, które własny interes nad chwałę Hiszpanii przenoszą, i zrobiły się narzędziami do obalenia ołtarzów, tronów, porządku i spokoyności wcałey Europie. Rozporządzenia, które wydawane są w imieniu Króla, nie pochodzą z wolnego iego zezwolenia. Zyie w pośród udręczeń i obelg.„ — (Tu wystawiona iest teraźnieysza konstytucyia iako iedyne źrodło wszystkiego złego, wszystkich nowości niszczących kray i upadkiem mu grożących, i Hiszpanie wezwanemi są do oręża.) "Ustanowilismi się więc w imieniu N. Króla i wysokiey iego Dinastyi, na czas niewoli Monarchy, naywyższą Rejencyią królewstwa, i rozkazuiemy co następuie: 1) Wszystko przywróconem bydź ma podług obywatelskich i woyskowych ustaw, które przed 9 Marca 1820 istniały. 2) Gdy Król od dnia, w którym zmuszony został do zaprzysiężenia konstytucyi, uważany iest iako więzień, przeto wszystkie rzekomo przez J. K. M. wydane rozkazy, nie maią żadney mocy. 3) Poddani, którzy trzymaią Króla w niewoli, karanemi surowo bydź maią. 4) Tak zwane Stany Kadyxkie, które uożyły nową konstytucyią, iako też następne, uważane iedynie są iako zgromadzenie anarchistów. 5 i 6) Azeby zapobiedz wkroczeniu woysk obcych na ziemię Hiszpańską, wzywamy wszystkich pozostałych wiernemi Królowi officerów i żołnierzy, aby zgromadzali się pod zatchnięte przez nas chorągwie. Każdy żołnierz, który do nas przybędzie, pobierać będzie żołdu ieden real na dzień a officerowie i podofficerowie iednym stopniem podwyższonemi zostaną, &c. 7) Przywileie, które różne miasta posiadały, będą im przywrócone i zatwierdzone. 8) Podatki maią bydź zmnieyszone i iak naymniey uciążliwem sposobem wybierane. 9) Każda prowincyia lub miasto, które oswobodziemy, ma proponować,

co dla niego iest naykorzystnieyszem. 10) Przywileie prowincyi i miast pomnożonemi bydź mogą w imieniu J. K. M. w miarę ważności uczynionych przez nie usług. 11) Naywyższa Rejencyia, która całą Europę przekonać pragnie, iż iedynem iey życzeniem iest utrzymanie pokoiu i porządku, zabrania komu bądź, który przeciw prawemu Monarsze lub Rządowi w Europie spiskował, dawania wprost lub ubocznie przytułku. Podobnego gatunku ludzie maią nam bydź natychmiast dostawionemi, ażebyśmy stosowne względem nich przedsięwziąść mogli środki. 12) Gdy aż nadto wiadomo iest, iż święta Osoba Króla na codzienne wystawiona iest zniewagi i nawet życie iey zagrożone, przeto oświadczamy, iż sprawców tego zbrodniczego zamachu tak ukarać chcemy, iżby to posłużyło za przykład przyszłem pokoleniom. Lecz za to świetne będzie wynagrodzenie poświęcaiących się na obronę J. K. Mci wiernych poddanych. — Dań w Seo d'Urgel d. 15 Sierpnia 1822.

Margr: *Mataflorida*,
Baron *Eroles*. „

W tymże dniu Baron Eroles, jenerał kapitan woyska i prowincyi Katalonii i wódz naczelny woyska roialistów, wydał odezwę do Katalończyków.

Wiele wiary godnych listów donoszą, iż miasto Vich znayduie się w ręku roialistów.

Ciągle wynoszą się bogate rodziny z prowincyi Garona. Rząd rewolucyyny zapobiegaiąc temu wynoszeniu, wydał rozkaz, iż osoba żądaiąca w teraźnieyszych burzliwych okolicznościach zagranicę paszportu, złożyć musi w pomiar swoiego maiątku kwotę od 30 do 500 Duros (ieden 5 Fr.)

Z Baiony d. 24 Sierpnia.

Korpusy, które Rząd Hiszpański na wytępienie woysku wiary utworzył, znayduią się już poczęści w drodze na przeznaczone mieysca. Jenerał Espinosa stoi w Vittoria, a 4 pułki lekkiey piechoty z 700 jazdy i 3 kompaniami artyleryi weszły do Nawarry.

Jenerał Empecinado miał wniyść d. 16 b. m. do Saragossy. Niewiadoma iest liczba iego korpusu, lecz słychać, iż w drodze zatrzymany został przez wysłanie oddziału woyska przeciw roialistom w Siguenza, którzy wypartemi zostali, ale w gorach między prowincyiami Kuensa, Walencia i Siguenza utworzyli korpus jazdy z 200 ludzi pod jenerałem Abellan, których woysk Empecinado pobić także miały.

Jenerał Mina nie wszedł ieszcze do Katalonii, i słychać, iż działania swoie zacząć chce od oblężenia Mesquinenza, gdzie roialiści posiadaią 40 artylerzystów, którzy do ostatniey krwi kropli chcą się bronić.

Woysko wiary w Katalonii znayduie się w górnych okolicach tey prowincyi, ale posiada oraz niektóre ważne punkta, iak n. p. Ripoli, gdzie założona iest fabryka broni. Ani Barcelona, ani Tarragona nie są zagrożone, ale Rosas i Figueras odcięte są od reszty prowincyi i opatrywane żywność, iak gdyby wystawionemi były na oblężenie.

Nieszczęśliwego Podpułkownika Goiffieux bronił Kapitan w milicyi Prokurator syndyk Garcia otwarcie i z wielką wymową. Usiłował dowieść, iż oskarżony nie należał wcale do zaboystwa Landaburu i tylko w zapale powszechnego poruszenia wykrzyknął: niech zyie Król nieograniczony! lecz to nie mogło dać po-

wodu do zabóystwa. Starał się niemniey okazać iego nienawiść przeciw rewolucyi, gdyż w Francuzkiey utracił oyca i braci nakoniec odwołał się do szlachetności sędziów, iako Hiszpanów i liberalistów. Lecz nadaremnie, oskarżony skazany na śmierć został, i gdy d. 17 umarł z wielką stałością, wykrzyknęło mnostwo: niech żyie konstytucyia! niech żyie sprawiedliwość! Spowiednik zaś iego podniosłszy krzyż w górę, wykrzyknął: niech żyie Bóg! niech żyie Religia! lud rzucił się zaraz na niego i na innego Xiędza; oba byliby zapewne źle wyszli, gdyby nie byli do pobliskiego kościoła uciekli. Gouffieux zostawił ubogą matkę, która tylko z wsparcia tego iedynego syna żyła.

Stronnictwa co raz okrutniey przeciw sobie postępuią. Dziennik Expektador pod d. 19 b. m. opisuie kilka tego gatunku wypadków, które zayść miały w Sallube i Villa Rodana, lecz zdaie się, iż zmierzała tylko do wzbudzenia większey nienawiści i rozjątrzenia przeciw obrońcom wiary.

Z Waladolidy d. 19 Sierpnia.

Przez miasto nasze przechodzą ciągle woyska. Ożywione są naylepszym duchem, i spodziewamy się, iż dawno przerwana spokoyność, zwłaszcza w nadgranicznych prowincyiach w krotce przywróconą zostanie.

Z Madrytu d. 21 Sierpnia.

Stan Królowey iest ciągle zatrważaiący. Chorować ona ma na tę samę chorobę, na ktorą pierwsza małżonka J. K. Mci umarła.

Ciągle panuie tu naywiększa spokoyność, i Rząd przedsiębierze naydzielnieysze środki do przytłumienia zawiązków w buntu. — Nowe Ministeryium nie iest ieszcze uzupełnione. P. Vadillo Minister spraw wewnętrznych, ieszcze z Kadyxu nie ziechał.

Nowy tuteyszy Jenerał kapitan Kopons odbył przegląd osady; zalecał iey w mianey mowie bronienie konstytucyi do ostatniey krwi kropli. Zołnierze odpowiedzieli na to: niech żyie konstytucyia!

Nowi Ministrowie postanowić mieli na radzie, iż trzy części oznaczonych budżetem wydatków oddane bydź maią do rozrządzenia Ministerstwa woiennego, a pozostała czwarta część pomiędzy 6 innych Ministerstw podzieloną będzie.

Wczorayszy dziennik Expektador udziela urzędowe doniesienie o świetney potyczce, która z korpusem Trapisty zaszła.

Wiele miast w Katalonii, a między innemi Olot, Besalu i Bagnolas postawionemi są w stanie obrony. Dowodztwo w Lerida powierzone iest mianowanemu marszałkiem polnym, Brygadyerowi Torrios. Znaczna liczba woyska znayduie się w drodze do Katalonii, a zwłaszcza przeciw Urgel. — Prezes Rejencyi Królewskiey Margr: Mataflorida był dawniey adwokatem i nazywał się Mozo Rosales. On to ułożył prośbę do Króla o odrzucenie konstytucyi.

Zołnierze zwiniętych bataliionów gwardyi Królewskiey podzielonemi zostali pomiędzy liniiowe pułki.

Jenerał Zarco del Valle, który w Katalonii dowodził, mianowany iest Posłem Hiszpańskim w Anglii.

Xiężna Beiri, Infantka Portugalska, wdowa po Hiszpańskim Infancie Piotrze i matka Infanta Sebastyana, oczekiwana iest z synem swoim w zamku Królewskim i na przyszłość mieszkać będzie w

Hiszpanii. W przeieździe przez Badaioz deputacyia prowincyi złożyła iey w hołdzie Xięgę konstytucyi.

Z Londynu d. 3 Września.

N. Król powrócił onegday z swey podróży do Szkocyi przy odgłosie dzwonów do pałacu Carltonhouse. Lord Prezydent popłynął Tamizą na przeciw niemu.

Nie nastapiła dotąd gabinetowa rada i nie wiemy ieszcze iaka w Ministeryium znaydzie zmiana. Wieść przeznacza zawsze Xcia Wellingtona na posła naszego na Kongres.

Podług pism Ministrowskich Krol Francuzki nie iest osobiście za użyciem gwałtownych środków przeciw Hiszpanii' którego zdania iest także Minister Villele, iakkolwiek inne znakomite we Francyi osoby przeciwnie radzą.

Mąż, którym iego oyczyzna, Hanower, słusznie się pyszni, wielki Astronom i odkrywca planety Uranus, Willijam Herschel, umarł d. 27 Sierpnia w 84 roku znakomitego swoiego życia w swey wsi Slough przy Windsor.

Przywieziono tu z Nowegoiorku na probę z dawno odkrytego palmowego drzewa linę; wygląda bardzo pięknie i zdaie się bydź mocnieyszą i gibcieyszą od konopney.

Podług pism Nowoiorskich zbliża się nader korzystne połączenie morza z wielkiemi iezioram w połnocney Ameryce przez kanał na zachodzie, nad którym codziennie 10,000 ludzi pracuie.

Z Bruxelli d. 3 Września.

Podług ostatnich doniesień z Palenbang Holendrzy osadzili na tronie Sułtana Soehoenon, brata wygnanego. Szukaią teraz skarbów ostatniego, które maią bydź znaczne.

Królewski liniiowy okręt Wassenaer o 74 działach i 600 osady, przypłynął d. 15 Sierpnia z Liworna do Genui.

P. Neal w Buks w Pensylwanii, wynalazł poprzeczną drukarską prasę, na którey odbiia się razem po obu otronach arkusz.

Z Szwaycaryi d. 26 Sierpnia.

Z dwóch zdań, które wyznaczona kommissyia względem stosunków handlowych Seymowi ligi złożyła, wyłuszcza iedno przez Radcę Zurychskiego Hirzel napisane, potrzebę użycia odwetu i wyrzeczenia się wolnego handlu z temi państwemi, które go z Szwaycaryią ograniczyły. Drugie zupełnie przeciwne przez Bazyleyskiego Pisarza Braun napisane, radzi zastanowić się, czyli cel i korzyści przez proponowane środki istotnie dopiętemi zostaną? Potem przywodzi szkody, iakie dla Szwaycaryi z ograniczenia handlu wyniknąć muszą, i radzi odrzucenie proiektowaney zmiany. Seym odesłał oba zdania na powrot do kommissyi, aby rozważyszy ie, ułożyła z nich ostateczny wniosek.

Z Brazylii nadeszły dosyć zaspokaiaiące doniesienia o tamteyszey Szwaycarskiey kolonii. Znaczne przez Króla wsparcie pomnożył ieszcze Xże Rejent, dla ulepszenia stanu tey kolonii. Teraz trudnią się założeniem szkoły i szpitala dla kaleków i spodziewaią się otrzymać na ten cel wioskę niedaleko Nowego-Fryburga. Panuie tam porządek, ożywia się przemysł i koloniści nabieraią ochoty do pracy.

DODATEK DO Nro 75. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18 WRZESNIA 1822 ROKU WE SRODE.

Z Wiednia d. 7 Września.

Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyy przybył tu dziś w południe, w towarzystwie Nayiaśnieyszego Monarchy naszego, który dziś rano przeciw wysokiemu swoiemu Gościowi wyiechał, w pożądanym stanie zdrowia i wysiadł do przygotowanych dla siebie w C. K. zamku pokoiów.

Przybyli tu Ces. Rossyyski Minister stanu, Hr. Nesselrode, d. 4 z Petersburga; Ces. Rossyyski Ambassador przy Dworze Francuzkim, Jenerał porucznik Hr. Pozzo di Borgo, d. 5 z Paryża; Ces. Austryiacki nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister przy Dworze Rossyyskim, Baron Lebzeltern; Rossyyski Jenerał porucznik Hr. Czerniszew i Poseł Francuzki przy Dworze Rossyyskim. Hr. Ferronays, z Petersburga. — Dzisieyszey nocy przybył tu z Paryża Kr. Francuzki Minister spraw zagranicznych Vicehrabia Montmorency, a Xże Wellington oczekiwany iest z Londynu między 12 i 15 b. m.

Z Berlina d. 10 Września.

D. 7 b. m. przybyli tu J. Królewicowska M. Następca W. Xięstwa Meklenburgsko-Szweryńskiego i iego Małżonka i wysiedli do przygotowanych dla siebie pokoiów w zamku Królewskim.

Wczoray o godzinie 10 przed południem odbyła się wielka parada osad tuteyszey i Poczdamskiey, iako też przybyłych tu na iesienne obroty woysk. Nayiaśnieyszy Król, w towarzystwie Królewiców, Xcia Następcy Meklenburgsko-Szweryńskiego i wyższych jenerałów obiechał całą liniią, potem rozkazał woyskom około siebie przeciągnąć. W południe był wielki obiad w galeryi obrazów w zamku Królewskim, na który wszyscy obecni tu jenerałowie i officerowie sztabu zaproszonemi byli.

Z Hanoweru d. 3 Września.

Rozporządzeniem Królewskim z Carltonhouse pod d. 9 z. m. nakazany iest powszechny rozkład gruntowego podatku, który uskutecznią tu środkowa i siedem prowincyionalnych kommissyy, w hrabstwie zaś Bentheim Rząd tamteyszy. — J. K. M. raczył wierzycielom Królewskiey kassy za wymienione obligacyie z czasów Westfalskiego zaięcia, oprócz oznaczonego patentem z d. 2 Stycznia 1821 wynagrodzenia 75 od sta, przydać ieszcze za niespłacone dwie trzecie części od sta prowizyi od r. 1813 drugie 75 od sta i wydać na to kazać obligacyie na 3 od sta prowizyi.

Z Augsz'urga d. 4 Września.

Królewic Następca tronu Szwedzkiego przybył d. 31 Sierpnia z Eichstadt do Minchen, iadł nazaiutrz obiad u Króla w Nimfenburgu, gdzie J. K. M. dnia poprzedzaiącego z Tagernsee ziechał. D. 2 t. m. odiechał Monarcha z Nimfenburga do Bertesgaden, a Królewic Szwedzki do naszego miasta. Przybył tu o godzinie 7 w wieczor przy wystrzałach z dział i wystąpieniu osady; wysiadł do gościnni pod trzema Murzynami, przyiął naywyższe rządowe władze i na wieczerzą zaprosił. Nazaiutrz rano obeyrzał osobliwości miasta naszego; a około południa udał się w dalszą podróż przez Kempten do Szwaycaryi.

Od brzegów Menu 2 Września.

D. 29 Sierpnia przybył do Karslruhe gabinetowy Hiszpański goniec z Baiony i z wielkim pośpiechem dążył do Wiednia.

W Frankforcie rozchodzi się wieść, że goniec przywiozł wiadomość, iż część Austryiackiego woyska, które osądzą Włochy, odebrała rozkaz do drogi i udać się ma przez południową Francyią pod Pireneie, dla zmocnienia Francuzkiego kordonu zdrowia.

Król. Pruski Kanclerz stanu Xże Hardenberg znayduie się od połowy Sierpnia u wód Pirmontskich.

Z Hamburga d. 2 Września.

Z zaciągnioney przez Braci Benecke w Berlinie Norwegskiey pożyczki, wykupił tu znowu Rząd Norwegski za 14,400 Marków Hamburgskich cząstkowych obligacyy tey pożyczki, które dziś przez pełnomocników w obecności dwóch notaryuszow zniszczone zostały.

Z Włoch d. 22 Sierpnia.

Do Werony nadeszło urzędowe doniesienie, iż odbywać się tam będzie Kongres, i czynią iuż przygotowania do pomieszczenia wysokich Gości.

Ustanowiona w Medyiolanie kommissyia do śledzenia zbrodni przeciw kraiowi, powołała przed kraty swoie kilkanaście znakomitych osob, a mianowicie PP. Vismara i Mantoweni, patronów w Medyiolanie, Margrabiów Bossi i Visconti, Hrabiow Ugoni i Arrivabene.

Wyrokiem Królewskim urządzony także został w Neapolu wydział policyi. Urzędnicy policyi dzielą się w głownych miastach na prefektów, kommissarzów i dozorców, a po prowincyiach na intendentów, podintendentów, dozorców, powiatowych sędziów i syndyków. Prefekt pobierać będzie miesięcznie 365, a dozorcy po 15 dukatów. — Wezuwiusz wyrzucił 12 Sierpnia bardzo wiele popiołu. —W wszystkich studniach w Neapolu brakuie wody.

Z Lizbony d. 13 Sierpnia.

Infantka Maryia Teressa, córka naszego Króla, poiechała wczoray z swoim synem Infantym Sebastyanem do Madrytu, dla odebrania spadku po swoim małżonku Infancie Piotrze Karolu.

W tych dniach zawinęła do portu naszego fregata Francuzka Mozela. W początkach rozchodziły się rozmaite wieści o ziawieniu się tey fregaty, którey przybycie naznaczano prosto z Francyi; lecz w krótce przekonano się, iż przybyła z zachodnich Indyy, była w Rio - Janeiro i Bahia i ostatnie miasto przed 3 miesiącami opuściła. Sprawuiący interessa Francuzkie stawił przed N. Królem dowodcę i główny sztab tey fregaty, których J. K. M. z zwykłą przyiął uprzeymością. — Przybyła w 42 dni Portugalska fregata Adorinha, przywiozła nader zaspakaią-

iące wiadomości z tey prowincyi. Tam i w Maragnon nie zważano na odezwy i uchwały Rządu w Rio-Janeiro względem wysłania deputowanych do ostatniego miasta. Para wysłała przeciwnie dwóch deputowanych do Stanów Lizbońskich na brygu Pensamanto. Zresztą władze tey prowincyi oświadczyły d. 11 Czerwca formalnie, iż żadney inney prawodawczey i wykonawczey władzy nie uznaią nad tę, która przez Stany Monarchii Portug lskiey i N. Króla Jana VI ustanowioną została.

Stany naradzały się w tych dniach nad dodatkowemi artykułami do konstytucyi względem Brazylii. Pierwszy: że w Brazylii ustanowiona bydź ma delegacyia władzy wykonawczey, dał powód do żywych sporów i nakoniec tak ułożony został: "W królestwie Brazylii iedna tylko będzie delegacyia władzy wykonawczey; wszelako wolno iest iey departamentom zależeć od Rządu w Portugalii.,, Drugi artykuł tak brzmi: "Rejencyia składać się z 7 członków, których Król po zasięgnieniu rady stanu mianuie.,, Inne artykuły zostały bez oporu uchwalone.

Stanom podane zostało przełożenie, iż dotąd istnący zakład korpusu kadetów nie zgadza się z teraźnieyszym konstytucyynym systematem, ponieważ usuwa podofficerów od postępu na wyższe w woysku stopnie.

Cieszemy się tu ciągle naywiększą spokoynością. Narodowy nasz bank rozpoczął iuż swoie czynności.

Od brzegów Dunaiu d. 25 Sierpnii

Z Stambułu mamy doniesienia, iż na początku b. m. w seraiu odbyło się wiele naradzeń; potężny Haleb-Effendy miał także kilka taiemnych naradzeń z Ibrahimem Baszą, co zdało się okazywać, iż oba zostaią ieszcze w dobrem pomiędzy sobą porozumieniu. Ibrahim każe także pomiędzy Azyianów hoyne rozdawać dary, w celu zapewne uięcia ich dla siebie. Postrzegli to Janczarowie i usposobili się do odwrócenia wymierzonego przeciw sobie zamachu. W Stambule widziano wielu ajentów rozszerzaiących doniesienia o rzekomych zwycięztwach nad Persami i Grekami. Mowiono tam o powtornych rozkazach Porty względem wysłania nowego kropusu woyska z Bulgaryi do Macedoni.

Sultanowi urodził się trzeci syn.

Za przybyciem do Jass Kaimakama, który w imieniu nowego Xcia Hospodara prowadzić ma rządy, okazali Turcy wielkie nieukontentowanie. Nawet ich dowodcy żalili się głośno, że Porta powierza znowu rządy w Multanach Chrześcianom, które oni zdobyli i sądzili, iż staną się prowincyią Turecką. Osman Basza starał się ich uspokoić, ale nadaremnie. Zołnierze popełnili wielkie zdrożności i nakoniec d. 10 Sierpnia zapalili ze wszystkich stron Jassy. Wszystko, co nie było z muru, poszło z dymem, tak iż zaledwo pozostała się piąta sześć tego nieszczęśliwego miasta. Tak głoszą liczni wychodnie z dodatkiem, że Turcy oddawna postanowili zgubę tego miasta, gdzie naypierwey zawiązał się rokosz.

List z Bitoglia pod d. 5 Sierpnia zapewnia: iż C h u r s z y d Basza z zaledwo z 3000 ludzi uratował się do Larissy, gdzie poszło zaraz na pomoc 2000 ludzi z Saloniki. — Podróżni, którzy z okolicy między Larissą i Kastori w 12 dniach do Belgradu przybyli, opowiadaią, iż w zdarzeniach pod Termopilami między innemi dostał się także w niewolą Grecką

Bey Kastoru Mehemed, zarówno od Chrześciian jak od Turków poważany starzec. Przez Turka, którego Grecy z niewoli wypuścili, doniosł prowadzącemu tymczasowo w Kastori rządy synowi swoiemu o losie swoim, i razem prosił na piśmie Biskupa Kastoru, aby Senatowi Morei posłał świadectwo o ludzkim iego przez 20 lat obchodzeniu się z Chrześcianami i za okup wyiednał mu wolność. Biskup i przełożeni Greckiey gminy w Kastory przychylili się zaraz do życzenia slachetnego starca, który ciągle wspierał Chrześciian.

Basza Egipski miał iuż w prowincyiach swoich zasadzić kazać 25 milliionów pniaków bawełnianych i 30 milliionów drzew morwowych.

Z Sztokolmu d. 30 Sierpnia.

Jedna z naszych gazet donosi, że pewna kwota srebrna w piastach posłana zostanie do Lubeki, dla ułatwienia działań wexlowych i zapobieżenia podnoszeniu się biegu pieniędzy.

Dyrekcyia magazynu żyta w Szwecyi sprzedała do Włoch znaczną iego część, i wzięła za nie kwota wynosi do 2000 funtow szterlingu.

Dnia 16 i 17 Września 1822.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.		2. Zł. gr.		3. Zł. gr.		4. Zł. gr.	
— Pszenicy	17	—	16	—	—	—	14	—
— Zyta	14	—	13	—	12	—	11	—
— Jęczmienia	10	—	9	15	9	—	—	—
— Owsa	6	—	5	15	5	—	—	—
— Jagieł	22	—	21	—	20	—	—	—
— Grochu	14	—	13	—	12	—	—	—
— Rzepaku	12	—	11	—	—	—	—	—

W Gdańsku dnia 6 Września.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Złp.	540	do	760.
Żyta	— —	420	—	460.
Jęczmienia	— —	280	—	320.
Owsa	— —	260	—	280.
Grochu	— —	360	—	400.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 16 Wrzenia.

		Złp.	gr.
Czer: Zł: Holl: monetą Courant	—	20	15
— detto Cesarski	—	20	6
Fryd. Pruskie	—	36	—
Luidor	—	37	—
złoto frankowy	—	33	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	238	—
Złoty rynski Szeinami	—	1	22

DONIESIENIA.

W dniu 20 Września r. b. o godzinie 10 z rana w wsi Porębie Rzegocie w Gminie tegoż nazwiska w gmachu plebańskim odbędzie się w drodze exekucyi administracyyney licytacyia zatradowanego bydła rogatego, tudzież innych ruchomości za gotową zapłatę. Sekwe-strator Rządowy chcących licytować zawiadomia ninieyszym. — W Krakowie d. 14 Września 1822 r.

H. Salomoński, Sekw: Rząd:

Gdy dwa skrypta iakoby przez Michała Skorupkę, na rzecz Ignacego Łoiowskiego, 1mo na summę 289 czer: zło: 2do na summę 1700 czer: zło: obydwa iedney daty w Ciuślicach dnia 30 Maia 1797 wydane znayduiace się w rękach tegoż Łoiowskiego są przez niżey podpisanego o nierzetelność i fałsz zaskarżone; przeto ostrzegam każdego, aby takowych skryptów w sporze będących, nie nabywał, inaczey bowiem sam sobie szkodę przypisać winien będzie. — Dań w Klimentowie dnia 7 Września 1822 r.

Józef Skorupka.